

Kendelse af 20. september 2019 i faglig voldgiftssag FV2019.0050:

Fagligt Fælles Forbund (3F)
Kampmannsgade 4
1790 København V
(konsulent Michael Severinsen)

mod

Dansk Byggeri
Nørre Voldgade 106
1358 København K

for

Andrada Entreprise IvS
(advokat Troels Lauge Nielsen)

1. Uoverensstemmelsen

Den indklagede virksomhed, Andrada Entreprise IvS (i det følgende Andrada), har i oktober 2018 udført bygge- og anlægsarbejde på byggepladsen i Holbæk, under anvendelse af bl.a. tre rumænske medarbejdere. Spørgsmålet er, om disse medarbejdere er blevet underbetalt.

2. Sagens behandling ved faglig voldgift

Sagen er den 17. september 2019 forhandlet for en faglig voldgiftsret med undertegnede, fhv. højesteretspræsident Børge Dahl, som formand og opmand. Under forhandlingen medvirkede som procedører konsulent Michael Severinsen, 3F, og advokat Troels Lauge Nielsen, Dansk Byggeri, og som partsudpegede medlemmer af den faglige voldgiftsret forhandlingssekretær Tom Brandt, 3F, og afdelingschef, advokat Anja Bülow Jensen, Dansk Byggeri.

Andrada IvS har ikke givet møde under den mundtlige forhandling.

Under forhandlingen blev der afgivet forklaring af faglig sekretær A, 3F Holbæk, og faglig sekretær B, 3F Frederiksborg.

Da der efter procedure og votering ikke blandt de partsudpegede medlemmer af den faglige voldgiftsret var flertal for en afgørelse, træffes afgørelsen af opmanden. Parterne er enige om, at det kan ske med en begrundelse for resultatet uden fuldstændig sagsfremstilling og gengivelse af de afgivne forklaringer og parternes procedurer, jf. arbejdsretslovens § 28, stk. 5.

3. Overenskomstgrundlaget

Andrada IvS var under udførelsen af arbejdet medlem af Dansk Byggeri og gennem dette medlemskab forpligtet til over for sine ansatte at efterleve vilkårene om løn og arbejdsvilkår i den kollektive overenskomst, som arbejdsgiverorganisationen Dansk Byggeri har indgået med fagforeningen Fagligt Fælles Forbund (3F), Bygge- og Anlægsoverenskomsten 2017.

Der er i Bygge- og Anlægsoverenskomstens § 89 bestemmelser om udenlandske medarbejderes løn- og arbejdsforhold. Det hedder bl.a. i stk. 6, at der på begæring af 3F skal afholdes

organisationsmøde, hvis 3F påviser omstændigheder, som giver anledning til at formode, at overenskomstens bestemmelser ikke bliver overholdt.

Om organisationsmødet er det bestemt, jf. stk. 7, at ud over overenskomstparterne, 3F og Dansk Byggeri, skal hverviger på arbejdet og den udførende underentreprenør deltage, og mødet skal afholdes inden 48 timer, medmindre andet aftales. På mødet skal alle relevante baggrundsoplysninger fremlægges, og det påhviler underentreprenøren på mødet at bevise, at overenskomstens bestemmelser overholdes, jf. stk. 8.

Opnås der ikke på organisationsmødet enighed om, at overenskomsten overholdes, kan spørgsmålet videreføres til afgørelse ved faglig voldgift, jf. stk. 13. Den faglige voldgiftsret skal efter stk. 15 ”tage stilling til om overenskomstens bestemmelser er overholdt på grundlag af de oplysninger, der er forelagt voldgiftsretten, og i det omfang det er muligt et eventuelt efterbetalingskrav”. Efter fagretlig praksis på overenskomstområdet, jf. bl.a. tilkendegivelse af 13. januar 2015 i FV2014.0156, 3F mod Dansk Byggeri for Daniterm (Poul Sørensen), og kendelse af 27. april 2017 i FV2016.0191, 3F/BJMF mod Dansk Byggeri for Cinterex (Børge Dahl), kan 3F indtale et efterbetalingskrav og et såkaldt differencekrav. For sine medlemmer har 3F et efterbetalingskrav svarende til forskellen mellem den faktisk udbetalte løn og den løn, der tilkommer dem efter overenskomsten. 3F har endvidere et differencekrav svarende til den besparelse, som virksomheden har opnået ved at have betalt de øvrige medarbejdere mindre, end hvad overenskomstens mindstebetaling ville føre til.

Efter overenskomsten er den normale effektive ugentlige arbejdstid 37 timer, der fordeles på ugens 5 første hverdage, således at ingen dage er over 8 timer, jf. § 8. Den normale daglige arbejdstid skal lægges mellem kl. 6.00 og kl. 18.00, jf. § 9, stk. 1. Mindestbetalingssatsen pr. time udgør pr. 1. marts 2018 kr. 124,15, jf. § 23.

Overarbejde regnes, jf. § 18, stk. 3, fra normal arbejdstids ophør indbefattet ½ times spisepause straks efter dagarbejdstidens ophør – spisetiden bortfalder, hvor overarbejdet kun omfatter 1 time. Natarbejde regnes fra og med 4. time efter den normale arbejdstids ophør og til den normale arbejdstids begyndelse med ½ times spisepause hver 4. time, jf. § 18, stk. 4. For

overarbejde ydes der et tillæg, som beregnes af mindstebetalingssatsen, jf. § 20, stk. 3. Tillægget er for de første 3 timer efter normal arbejdstids ophør 50 %, jf. § 20, stk. 1, for arbejde herudover (natarbejde) 100 %, jf. § 20, stk. 2.

Der er efter overenskomstens § 63, stk. 1, krav på feriegodtgørelse på 12,5 % af den samlede arbejdsløn og efter overenskomstens § 69, stk. 1, krav på søgnehellidags- og feriefridagsbetaling på 9,30 % af medarbejderens ferieberettigede løn.

Efter overenskomstens § 52 skal der for den enkelte medarbejder til PensionDanmark indbetales et pensionsbidrag på 12 % og et sundhedsbidrag på 0,15 % af den ferieberettigede løn plus ferie- og søgnehellidagsbetaling. Af pensionsbidraget betaler medarbejderen 4 %, arbejdsgiveren 8 %. Sundhedsbidraget betales af arbejdsgiveren.

4. Sagsforløbet

3F ved A og B aflagde den 11. oktober 2018 besøg på byggepladsen i Holbæk. De konstaterede, at der var udenlandsk arbejdskraft på pladsen og talte med en konduktør, men fik ikke lov til at gå rundt på pladsen og tale med medarbejderne.

Efter begæring af 3F blev der afholdt organisationsmøde den 23. oktober 2018. Da Andrada ikke ønskede 3F's tilstedeværelse på byggepladsen, blev mødet holdt i 3F Holbæks lokaler. I mødet deltog – ud over repræsentanter for 3F og Dansk Byggeri – C som repræsentant for Andrada, et dansk iværksætterselskab, og D som repræsentant for Mad Viking Construction, hvorefter oplystes, at det er en virksomhed, som den 21. juni 2018 er registreret i Rumænien, men ikke har aktiviteter i Rumænien.

På mødet oplyste virksomhederne, at Andrada havde omkring 25 medarbejdere på pladsen. Tre af medarbejderne, herunder D, var leveret af Mad Viking Construction og var startet på pladsen den 1. oktober 2018. D oplyste, at han tidligere havde været ansat hos Andrada.

Om arbejdstid og løn hedder det i referatet fra organisationsmødet:

”Medarbejderne starter på byggepladsen 7,30 og slutter kl. 16,00 mandag til fredag og der holdes ½ times pause. Der forekommer kun sjældent over- og weekendarbejde. Virksomheden oplyser, at medarbejderne er lovet mindst 32 timers arbejde om ugen.

...

Der betales 127,00 kr. i timen. Lønnen overføres til en rumænsk bankkonto.”

3F ønskede at få tilsendt ansættelsesbeviser, timeregistreringer, lønsedler, dokumentation for udbetalt løn til bankkonti og aconto betalinger, udstationeringspapirer og eventuelle murerbeviser samt – hvis der fradrages for bolig og transport – en kopi af aftale og adresser for indkvartering.

Der fremkom ingen dokumentation. 3F begærede derfor afholdelse af et opfølgende organisationsmøde vedrørende virksomheden Andrada og byggepladsen i Holbæk. Mødet fandt sted den 22. januar 2019. Det hedder i referatet bl.a.:

”3F kræver betaling af i alt kr. 50.913,34 som en bodsbetaling for virksomhedens anvendelse af vikarer i 2018.

Virksomheden gav ikke møde ...

Kravet er opgjort således:

Medarbejderne har 40 timer i ugerne 40, 41 og 42 samt 8 timer i uge 43 i alt opgjort til 128 timer pr. medarbejder, hvoraf 9,5 timer er overarbejde til 50 % ...

3F har fradraget en udbetaling til medarbejderne på 50,00 kr. i timen ...

Virksomheden indrømmes mulighed for at dokumentere at betalingen er større end det i modregningskravet anførte.”

Virksomheden har ikke bidraget med yderligere oplysninger eller dokumentation, hvorfor sagen af 3F er videreført til faglig voldgift.

Under voldgiftssagen har klager nedlagt påstand om, at Andrada til 3F skal betale 50.244,70 kr. med procesrente fra indgivelse af klageskrift den 14. august 2019.09.20.

Indklagede har påstået frifindelse, subsidiært betaling af et mindre beløb end påstået af 3F.

5. Afgørelsen og dens begrundelse

Det er ubestridt, at der i perioden 1.-22. oktober 2018 på byggepladsen i Holbæk har været tre rumænske medarbejdere, som har arbejdet for Andrada som angiveligt udsendt af den rumænske virksomhed Mad Viking Construction, og at disse tre medarbejdere i realiteten skal anses som havende udført arbejdet for Andrada som ansatte i Andrada.

Andrada ikke har ikke ønsket med fremlæggelse af bl.a. timeregistreringer, lønsedler og dokumentation for lønudbetaling at bidrage til sagens oplysning.

I overensstemmelse med det, som blev oplyst på organisationsmødet den 22. oktober 2018, lægges det til grund, at medarbejderne har arbejdet 40 timer om ugen, dvs. i alt 128 timer pr mand i perioden. Efter forløbet på organisationsmøderne findes det endvidere ubetænkeligt at lægge til grund, at de tre medarbejdere som vederlag ikke har modtaget mere end 50 kr. pr. time for alle timer.

Andrada har således opnået en betydelig besparelse i forhold til, hvad Andrada efter Bygge- og Anlægsoverenskomsten som minimum skulle have betalt de tre medarbejdere for den omhandlede periode.

Besparelsen udgør for samtlige timer 74,15 kr. (den overenskomstmæssige mindstebetalingssats på 124,15 kr. pr. time minus de 50 kr., som antages at være den faktisk udbetalte løn). Hertil kommer, at hver af de tre medarbejdere har haft 3 timers ugentligt overarbejde, i alt i perioden 9,5 timer pr mand, hvor Andrada efter overenskomsten har været forpligtet til – ud over

mindstebetalingssatsen på 124,15 kr. – at betale et tillæg på 50 % af denne pr. time af overarbejdstimerne.

Der må endvidere lægges til grund, at der ikke er sket betaling af feriegodtgørelse, søgnehelligdags- og feriefridagsbetaling samt pensionsbidrag. Ved beregningen af, hvad Andrada herved har sparet sammenholdt med, hvad overenskomstens mindstebetaling ville føre til, lægges mindstebetalingssatsen på 124,15 kr. til grund. Den faktisk udbetalte timeløn kan ikke lægges til grund, når den er mindre end overenskomstens mindstebetalingssats pr time. Oplysningen på organisationsmødet om en timeløn på 127,00 kr. kan ikke begrunde en antagelse om en aftalt personlig timeløn på 127,00 kr., når det antages, at medarbejderne faktisk er aflønnet med 50,00 kr. i timen.

Besparselsen vedrørende feriegodtgørelse og søgnehelligdags- og feriefridagsbetaling fremkommer herefter ved til det, der efter overenskomstens mindstebetalingssats mindst skulle have været betalt i løn for samtlige timer med tillæg af det beregnede, sparede overarbejdstillæg – den minimale ferieberettigede løn – at tillægge feriegodtgørelse med 12,5 % og søgnehelligdags- og feriefridagsbetaling med 9,30 %.

Besparselsen vedrørende pensionsbidrag fremkommer ved beregning af 8,15 % af den minimale ferieberettigede løn med tillæg af 21,8 %. Der er ikke grundlag for at indregne medarbejderandelen på 4 % i besparelsen, eftersom der ikke er grundlag for at anse noget beløb hertil for tilbageholdt i det beløb, som indgår i opgørelsen som værende tilgået medarbejderne (de 50 kr. pr time).

På dette grundlag har 3F og Dansk Byggeri i fællesskab beregnet besparelsen for de tre medarbejdere i perioden 1.-22. oktober 2018 til 47.354,10 kr.

Det beløb, som Andrada skal betale til 3F, findes herefter passende at kunne sættes til 47.000 kr.

Thi bestemmes:

Andrada IvS skal til Fagligt Fælles Forbund inden 14 dage betale 47.000 kr. med procesrente fra den 14. august 2019.

Hver part bærer egne omkostninger ved sagens behandling og halvdelen af udgiften til opmand.

Børge Dahl